

Verslag Brainstormavond Lijstadvies

Op 28 september 2023 organiseerde D66 Eindhoven een brainstormavond in het kader van het thema “Bestuurlijke vernieuwing”. Centraal stond de vraag of het proces om te komen tot een lijstadvies van kandidaten voor de gemeenteraadsverkiezingen verbeterd kan worden. Op deze avond was een afvaardiging vanuit het afdelingsbestuur en de gemeenteraadsfractie aanwezig.

De avond begon met een kennismaking en daarna een introductie van het onderwerp door Hans Sprong, die al sinds 1976 lid is van D66 en meermaals zitting nam in de verkiezingscommissie. Hans zette in zijn introductie uiteen welke praktische problemen hij heeft ervaren met het proces als lid van de verkiezingscommissie, maar lichtte ook zijn meer principiële vraagtekens bij de huidige procedure toe.

Stellingen

De avond werd voortgezet met 10 stellingen die te maken hadden met zaken rondom het proces van het komen tot een lijstadvies voor kandidaten. De stellingen brachten een levendige discussie op gang, waarbij argumenten vóór of juist tegen werden uitgewisseld en de deelnemers hun gedachten rond het thema de vrije loop konden laten.

Brainstorm

Op basis van de gevoerde discussies naar aanleiding van de stellingen gingen de deelnemers individueel ideeën noteren voor mogelijke verbeteringen in het lijstadvies proces. Ook werden mogelijke zorgen of risico's van een verandering verzameld. De ideeën en mogelijke risico's werden vervolgens gepresenteerd.

Hieruit ontstond een beeld van een aantal clusters van vergelijkbare verbeteringen die vervolgens gegroepeerd zijn. Een vergelijkbaar proces werd gevolgd voor de geuite zorgen/risico's.

Uitkomsten

De volgende mogelijke verbeteringen / veranderingen voor het proces kwamen daaruit naar voren (genoemd in volgorde van hoe vaak aan deze verbetering werd gerefereerd):

1. Onderzoek hoe het proces om tot een lijstadvies te komen verbreed kan worden – dus niet alleen een gesprek, maar ook bijvoorbeeld kandidaten laten deelnemen aan een debatavond, een casus laten uitvoeren of een pitch voor te bereiden, om zo meerdere competenties inzichtelijk te krijgen.
2. Maak bewuste keuzes rondom de samenstelling van de lijstadviescommissie; om situationele ongelijkheid te vermijden is het wenselijk de lijsttrekker geen deel uit te laten maken van de lijstadviescommissie; deelname vanuit het bestuur van een bestuurslid die de leden van de afdeling kent wordt juist wel als wenselijk geacht.
3. Formuleer vanuit de AAV een duidelijke opdracht aan de lijstadviescommissie, waarin voor het samenstellen van het advies expliciet aandacht gevraagd wordt voor meerdere aspecten dan het inhoudelijke raadswerk alleen, zoals bijvoorbeeld onderlinge klik, diversiteit, inclusiviteit, etc.
4. Geef kandidaten meer zeggenschap over hun plek op de advieslijst, bijvoorbeeld door (een deel van) de kandidaten onderling de volgorde te laten bepalen onder begeleiding van een facilitator

5. Zorg voor betere opvang van (mogelijk) teleurgestelde kandidaten; teleurstelling kan niet voorkomen worden, maar kijk wat je kunt doen om hier goed mee om te gaan

Naast de verbeterideeën werden er ook zorgen/risico's geopperd die mogelijk gepaard gaan met de voorgestelde veranderingen, zoals:

1. Hoe borg je dat bij een proces waarbij je kandidaten zelf laat meebeslissen over hun plek op de lijst de discussie niet wordt gekaapt door de meest verbale kandidaat, of dat eigenbelang of populisme boven partijbelang gaan?
2. Hoe voorkom je dat “de langste staat van dienst” automatisch wordt vertaald naar een hoge plek op de lijst?
3. Is bij een verbreding van het proces om te komen tot een lijstadvies de belasting voor een lijstadviescommissie nog wel realistisch/haalbaar?

Vervolgstappen

Na een interessante avond met een vruchtbare opbrengst is nagedacht over mogelijke vervolgstappen. Een suggestie was om de uitkomsten van de avond voor te leggen aan de AAV en te vragen een commissie in te stellen om de mogelijke verbeteringen nader uit te werken. De commissie zou dan met concrete voorstellen kunnen komen die dan opnieuw aan de AAV gepresenteerd kunnen worden in aanloop naar het te nemen instellingsbesluit. Aangenomen voorstellen zouden dan meegenomen kunnen worden in de opdracht die de AAV de lijstadviescommissie geeft.